

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 16. maja 2024*

„Predhodno odločanje – Socialna politika – Direktiva (EU) 2019/1158 – Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja staršev – Enostarševska družina – Enako obravnavanje kot dvostarševske družine – Podaljšanje porodniškega dopusta – Člen 5 – Starševski dopust – Nedopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe“

V zadevi C-673/22,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de lo Social nº 1 de Sevilla (delovno sodišče št. 1 v Seville, Španija) z odločbo z dne 28. septembra 2022, ki je na Sodišče prispela 27. oktobra 2022, v postopku

CCC

proti

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi F. Biltgen, predsednik senata, A. Prechal (poročevalka), predsednica drugega senata in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za la Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) in l'Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) M. Sánchez Jiménez in A. R. Trillo García, letrados,
- za špansko vlado I. Herranz Elizalde, agent,
- za Evropsko komisijo I. Galindo Martín in E. Schmidt, agentki,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5 Direktive (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU (UL 2019, L 188, str. 79).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med CCC ter Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (splošni sklad za socialno varnost, Španija) in Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (nacionalni zavod za socialno varnost, Španija), ker sta zadnjenavedena zavrnila podaljšanje porodniškega dopusta CCC, ki s svojim otrokom tvori enostarševsko družino, za 16 tednov.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 92/85/EGS

- 3 Člen 8 Direktive Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110), naslovljen „Porodniški dopust“, določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe in zagotavljajo, da imajo delavke iz člena 2 pravico do neprekinjenega obdobja porodniškega dopusta, ki traja vsaj 14 tednov in je razporejen pred in/ali po porodu v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

2. V odstavku 1 določen porodniški dopust mora vključevati obvezen porodniški dopust, ki traja vsaj dva tedna in je razporejen pred in/ali po porodu v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.“

Direktiva 2019/1158

- 4 V uvodni izjavi 37 Direktive 2019/1158 je navedeno:

„Ne glede na zahtevo po oceni, ali bi bilo treba pogoje dostopa do starševskega dopusta in podrobne ureditve v zvezi s tem prilagoditi posebnim potrebam staršev v posebno neugodnem položaju, se države članice spodbuja, da ocenijo, ali bi bilo treba pogoje dostopa do uveljavljanja pravice do starševskega dopusta, oskrbovalskega dopusta in prožnih ureditev dela ter podrobne

ureditve v zvezi s tem prilagoditi posebnim potrebam, kot so potrebe staršev samohranilcev, posvojiteljev, staršev invalidov, staršev otrok invalidov ali otrok z dolgotrajno boleznijo ali staršev v posebnih okoliščinah, kot na primer zaradi rojstva več otrok in prezgodnjega rojstva.“

5 Člen 3 te direktive, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„1. V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) ‚očetovski dopust‘ pomeni dopust, ki ga očetje ali, kadar in kolikor je to priznано z nacionalnim pravom, enakovredni drugi starši, uveljavljajo ob rojstvu otroka z namenom zagotavljanja oskrbe;

(b) ‚starševski dopust‘ pomeni dopust za starše v primeru rojstva ali posvojitve otroka zaradi oskrbe tega otroka;

[...].“

6 Člen 4 navedene direktive, naslovljen „Očetovski dopust“, določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da očetje ali, kadar in kolikor je to priznано v nacionalnem pravu, enakovredni drugi starši, pravico do očetovskega dopusta desetih delovnih dni, ki se ga izrabi ob rojstvu delavčevega otroka. Države članice lahko določijo, ali se očetovski dopust lahko izrabi deloma pred rojstvom otroka ali le po njem in ali se lahko izrabi v prožnih oblikah.

2. Pravica delavca do očetovskega dopusta se ne pogojuje z obdobjem dela ali dolžino delovne dobe.

3. Pravica do očetovskega dopusta je priznana ne glede na zakonski stan ali družinski status delavca, kakor je opredeljen v nacionalnem pravu.“

7 Člen 5 iste direktive, naslovljen „Starševski dopust“, določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da ima vsak delavec individualno pravico do štirimesečnega starševskega dopusta, ki ga je treba izrabiti, preden otrok dopolni določeno starost, do osmega leta starosti, kar določi vsaka država članica ali kolektivna pogodba. Ta starost se določi z namenom, da se vsakemu posameznemu staršu zagotovi, da lahko učinkovito in enakopravno uveljavlja svojo pravico do starševskega dopusta.

2. Države članice zagotovijo, da dveh mesecev starševskega dopusta ni mogoče prenesti.

[...]

8. Države članice ocenijo potrebo po pogojih za dostop do starševskega dopusta in podrobnih ureditvah za izvajanje starševskega dopusta, ki se prilagodijo potrebam posvojiteljev, invalidnih staršev in staršev, katerih otroci so invalidi ali imajo dolgotrajno bolezen.“

8 Člen 20(1) Direktive 2019/1158 določa:

Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 2. avgusta 2022. [...]"

Špansko pravo

Zakon o delovnih razmerjih

- 9 Člen 48(4) Estatuto de los Trabajadores (zakon o delovnih razmerjih) v različici, ki izhaja iz Real Decreto Legislativo 2/2015, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (kraljeva zakonska uredba 2/2015 o potrditvi prečiščenega besedila zakona o delovnih razmerjih) z dne 23. oktobra 2015 (BOE št. 255 z dne 24. oktobra 2015, str. 100224) (v nadaljevanju: zakon o delovnih razmerjih) določa:

„Rojstvo, ki vključuje porod ter varstvo in nego otroka, mlajšega od 12 mesecev, začasno prekine pogodbo o zaposlitvi biološke matere za 16 tednov, od katerih se prvih šest tednov po porodu obvezno koristi za polni delovni čas, da se zagotovi varstvo zdravja matere.

Rojstvo začasno prekine pogodbo o zaposlitvi enega od staršev, ki ni biološka mati, za 16 tednov, od katerih se prvih šest tednov po porodu obvezno koristi za polni delovni čas, da se izpolnijo obveznosti oskrbe iz člena 68 civilnega zakonika.

[...]

Po izteku prvih šestih tednov po porodu se lahko suspenz pogodbe vsakega od staršev zaradi oskrbe otroka po želji staršev prosto razdeli na tedenska obdobja dopusta, ki jih je treba koristiti skupaj ali prekinjeno, in traja od konca obveznega suspenza po porodu dokler otrok ne dopolni 12 mesecev. Vendar lahko biološka mati to pravico uveljavlja največ štiri tedne pred predvidenim datumom poroda. [...]

[...].“

Splošni zakon o socialni varnosti

- 10 Člen 177 texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social (prečiščeno besedilo splošnega zakona o socialni varnosti), potrjenega z Real Decreto Legislativo 8/2015 (kraljeva zakonska uredba 8/2015) z dne 30. oktobra 2015 (BOE št. 261 z dne 31. oktobra 2015, str. 103291), v različici, ki se uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari, (v nadaljevanju: splošni zakon o socialni varnosti), naslovljen „Varovani položaji“, določa:

„Za namene dajatve ob rojstvu otroka zaradi skrbi zanj, določene v tem oddelku, se za varovane položaje štejejo rojstvo, posvojitev, varstvo in vzgoja za posvojitev in namestitev v rejniško družino v skladu s civilnim zakonikom ali civilnimi zakoni avtonomnih skupnosti, ki urejajo navedeno namestitev (pod pogojem, da v zadnjem primeru trajanje ni krajše od enega leta), v času dopusta, odobrenega za te položaje v skladu z določbami odstavkov 4, 5 in 6 člena 48 [zakona o delovnih razmerjih] in člena 49(a), (b) in (c) [texto refundido de la Ley del Estatuto Básico del Empleado Público (prečiščeno besedilo zakona o temeljnem statusu javnih uslužbencev)]“.

11 Člen 178 splošnega zakona o socialni varnosti, naslovljen „Upravičenci“, določa:

„1. Osebe, za katere velja ta splošna ureditev, ne glede na njihov spol, ki koristijo dopust iz prejšnjega člena, so upravičene do nadomestila, ki se izplača ob rojstvu otroka, da bi skrbele za otroka, če izpolnjujejo splošni pogoj iz člena 165(1) in druge pogoje, določene z zakoni in podzakonskimi predpisi, ter dokažejo ta minimalna obdobja plačevanja prispevkov:

- (a) Če je delavec ali delavka na datum poroda, upravne odločbe o namestitvi v rejniško družino ali o varstvu in vzgoji za namene posvojitve ali sodne odločbe o posvojitvi, mlajši/mlajša od 21 let, se ne zahteva nobena minimalna prispevna doba.
- (b) Če je delavec ali delavka na datum poroda, upravne odločbe o namestitvi v rejniško družino ali o varstvu in vzgoji za namene posvojitve ali sodne odločbe o posvojitvi, dopolnil/dopolnila 21 let in je mlajši/mlajša od 26 let, je minimalna prispevna doba 90 dni v obdobju sedmih let neposredno pred začetkom dopusta. Zgoraj navedeni pogoj se šteje za izpolnjenega, če zadevna oseba, podredno, dokaže, da je pred tem datumom 180 dni plačevala prispevke v svoji delovni dobi.
- (c) Če je delavec ali delavka na datum poroda, upravne odločbe o namestitvi v rejniško družino ali o varstvu in vzgoji za namene posvojitve ali sodne odločbe o posvojitvi, star/stara 26 let, je minimalna prispevna doba 180 dni v obdobju sedmih let neposredno pred začetkom dopusta. Ta pogoj se šteje za izpolnjenega, če zadevna oseba, podredno, dokaže, da je pred tem datumom 360 dni plačevala prispevke v svoji delovni dobi.

2. V primeru rojstva je starost, navedena v prejšnji točki, starost, ki jo je zadevna oseba dopolnila ob začetku dopusta, pri čemer se datum poroda upošteva kot referenčna točka za preverjanje morebitne zahtevane minimalne prispevne dobe.

[...]“

12 Člen 179 tega zakona vsebuje pravila, ki se uporabljajo za določitev denarne dajatve, ki jo je treba izplačati.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 13 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je 5. novembra 2021 rodila. Skupaj z otrokom tvorita enostarševsko družino. Kot zaposlena oseba, ki je vključena v španski splošni sistem socialne varnosti, je INSS zaprosila za pravico do dajatev za materinstvo.
- 14 INSS ji je z odločbama z dne 10. in 14. decembra 2021 odobril nadomestilo iz tega sistema za obdobje porodniškega dopusta od 5. novembra 2021 do 24. februarja 2022.
- 15 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je 22. februarja 2022 INSS zaprosila za podaljšanje tega dopusta za 16 tednov, ker je samohranilka. V utemeljitev te prošnje je navedla, da španska ureditev, ki ureja starševski dopust, diskriminira otroke, rojene v enostarševskih družinah, v primerjavi z otroki, rojenimi v dvostarševskih družinah, ker prvi, drugače kot drugi, niso upravičeni do obdobja 16 tednov, v katerem v dvostarševskih družinah eden od staršev, ki ni biološka mati, skrbi za otroke.

- 16 INSS in TGSS sta navedeno prošnjo zavrnila z obrazložitvijo, da člen 177 splošnega zakona o socialni varnosti starše, ki so upravičeni do starševskega dopusta, opredeljuje posamično in glede na spoštovanje pogojev, ki se zahtevajo za dodelitev zadevnih dajatev. Tako naj v dvostarševskih družinah priznanje pravice do starševskega dopusta ne bi bilo samodejno, saj mora vsak od staršev posamično izpolnjevati zakonske pogoje za priznanje navedenih dajatev. Zato bi to, da se biološki materi otroka, rojenega v enostarševski družini, samodejno prizna skupno trajanje starševskega dopusta, do katerega bi bila lahko upravičena starša v dvostarševski družini (in sicer 16 tednov lastnega dopusta, ki se jim prišteje 16 tednov, priznanih staršu, ki ni biološka mati), pomenilo diskriminacijo v primerjavi z dvostarševskimi družinami, v katerih vsakemu od staršev ni samodejno priznana pravica do starševskega dopusta v trajanju 16 tednov.
- 17 Po zavrnitvi prošnje tožeče stranke iz postopka v glavni stvari je ta zoper INSS in TGSS vložila tožbo pri Juzgado de lo Social nº 1 de Sevilla (delovno sodišče št. 1 v Sevilli, Španija), ki je predložitveno sodišče, da bi dosegla podaljšanje porodniškega dopusta z nadomestilom, tako da bi ta znašal 32 tednov.
- 18 To sodišče se sprašuje o skladnosti španske ureditve na področju starševskega dopusta z Direktivo 2019/1158, ker ta ureditev ne upošteva posebnega položaja staršev v enostarševskih družinah, ki naj bi bili v primerjavi s starši v dvostarševskih družinah v slabšem položaju, kar zadeva usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter čas, namenjen skrbi za otroka.
- 19 Natančneje, sprašuje se, ali je navedena ureditev v skladu s to direktivo, ker izključuje vsakršno možnost podaljšanja trajanja starševskega dopusta za mater, ki s svojim otrokom tvori enostarševsko družino, in zato ustvarja neenako obravnavanje nje in dvostarševskih družin, ki imajo vsaj možnost izkoristiti starševski dopust v trajanju največ 32 tednov, od katerih je deset tednov namenjenih izključno izpolnjevanju obveznosti obeh staršev, da skrbita za otroka. Neobstoj določb v španski zakonodaji, ki bi določale olajševalne ukrepe ali pogoje za enostarševske družine, naj bi povzročil krajši čas za te družine, ki je namenjen skrbi za otroka, v primerjavi s časom, ki ga starša v dvostarševski družini lahko posvetita svojemu otroku, če izpolnjujeta pogoje, ki se zahtevajo v zvezi s tem.
- 20 Zato se predložitveno sodišče sprašuje, ali enostarševske družine lahko spadajo na področje uporabe člena 5(8) Direktive 2019/1158 v povezavi z uvodno izjavo 37 te direktive, ki omogoča, da se pogoji za pridobitev in podrobna pravila za uporabo starševskega dopusta prilagodijo potrebam posvojiteljev, staršev invalidov, staršev otrok invalidov ali otrok z dolgotrajno boleznijo. Sprašuje se tudi, ali minimalna pravila Unije, ki veljajo za države članice, vključujejo obveznost določitve pravnega okvira, prilagojenega posebnim potrebam enostarševskih družin, kar zadeva usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja.
- 21 V teh okoliščinah je Juzgado de lo Social nº 1 de Sevilla (delovno sodišče št. 1 v Sevilli) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
  - „1. Ali je to, da španski zakonodajalec v členu 48(4) [zakona o delovnih razmerjih] in v členih 177, 178 in 179 [splošnega zakona o socialni varnosti] ni upošteval zakonodaje, ki določa oceno posebnih potreb enostarševske družine v okviru usklajevanja poklicnega in družinskega življenja z vplivom na obdobje nege in varstva novorojenčka v primerjavi z novorojenčkom, rojenim v dvostarševski družini, v kateri oba starša pričakujeta, da bosta dobila plačan dopust, če oba izpolnjujeta pogoje za upravičenost do dajatve socialne varnosti,

v skladu z Direktivo, ki določa posebno oceno, med drugim, rojstva otroka v enostarševski družini, zato da se določijo pogoji za upravičenost do starševskega dopusta in podrobna pravila v zvezi z njim?

2. Ali je treba pogoje koriščenja dopusta zaradi rojstva otroka, pogoje upravičenosti do denarne dajatve iz naslova socialne varnosti in ureditve koriščenja starševskega dopusta ter zlasti morebitno podaljšanje trajanja tega dopusta zaradi odsotnosti drugega starša, ki ni biološka mati, ki skrbi za otroka, razlagati prožno na podlagi predpisov Unije, če španski zakonodajalec ni sprejel posebnih predpisov?“

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 22 Najprej je treba opozoriti, da je le nacionalno sodišče, ki odloča v sporu in mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, pristojno, da ob upoštevanju okoliščin zadeve presodi tako potrebo po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, kot tudi upoštevnost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato Sodišče, kadar se zastavljena vprašanja nanašajo na razlago ali veljavnost pravila iz prava Unije, načeloma mora odločiti. Za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točki 27 in 28 ter navedena sodna praksa).
- 23 Vendar, kot izhaja iz samega besedila člena 267 PDEU, „je treba“ predhodno odločbo, za katero je zaproseno, sprejeti, da se predložitvenemu sodišču omogoči „izreči sodbo“ v zadevi, v kateri odloča (sodba z dne 22. marca 2022, Prokurator Generalny (Disciplinski senat vrhovnega sodišča – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, točka 61 in navedena sodna praksa).
- 24 Tako je nujno, da nacionalno sodišče v tej odločbi navede dejanski in pravni okvir spora o glavni stvari ter minimalno pojasni razloge za izbiro določb prava Unije, katerih razlago zahteva, in povezavo, ki jo je ugotovilo med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki se uporablja v sporu, o katerem odloča. Te kumulativne zahteve v zvezi z vsebino predloga za sprejetje predhodne odločbe so izrecno določene v členu 94 Poslovnika Sodišča (sodba z dne 4. junija 2020, C. F. (Davčni nadzor), C-430/19, EU:C:2020:429, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 25 Poleg tega lahko Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča zavrne odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, če je očitno, da razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 26 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče prosi Sodišče za razlago pravil prava Unije o starševskem dopustu, določenih v Direktivi 2019/1158, zlasti v členu 5(8) te direktive v povezavi z njeno uvodno izjavo 37.
- 27 Vendar je treba na prvem mestu v zvezi z uporabo *ratione materiae* člena 5 Direktive 2019/1158, ki se nanaša na starševski dopust, navesti, da se spor o glavni stvari nanaša na prošnjo za podaljšanje porodniškega dopusta za 16 tednov, ker je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari samohranilka. Poleg tega kaže, da člen 48(4) zakona o delovnih razmerjih in členi od 177 do 179

splošnega zakona o socialni varnosti, za katere predložitveno sodišče dvomi, da so v skladu s tem členom 5, ki se nanaša na pravico do starševskega dopusta, urejajo porodniški oziroma očetovski dopust.

- 28 Pojmi „starševski dopust“, „očetovski dopust“ in „porodniški dopust“ pa imajo v pravu Unije natančen in jasen pomen. Starševski dopust je namreč v členu 5 Direktive 2019/1158 v povezavi z njenim členom 3(1)(b) opredeljen kot štirimesečni dopust za starše v primeru rojstva ali posvojitve otroka zaradi oskrbe tega otroka, ki ga je treba izrabiti preden otrok dopolni določeno starost, do osmega leta starosti. Očetovski dopust na podlagi člena 4 te direktive v povezavi z njenim členom 3(1)(a) pomeni dopust desetih delovnih dni za očete ali, glede na primer, kadar je to priznано z nacionalnim pravom, enakovredne druge starše, ki se izrabi ob rojstvu otroka in je namenjen skrbi za tega otroka. Nazadnje, kot določa člen 8 Direktive 92/85, je porodniški dopust dopust za noseče delavke ali delavke, ki so rodile, ki traja vsaj 14 tednov neprekinjeno in je razporejen pred in/ali po porodu.
- 29 Sodišče je poleg tega pojasnilo, da je namen starševskega dopusta in porodniškega dopusta različen. Zato, čeprav se starševski dopust odobri staršem, da bi lahko skrbeli za svojega otroka, in ga je mogoče izrabiti do določene starosti tega otroka, do osmega leta starosti, pa je namen porodniškega dopusta zagotoviti varstvo biološkega stanja ženske ter posebnega odnosa med njo in njenim otrokom v obdobju po nosečnosti in porodu, s čimer se prepreči, da bi bil ta odnos moten zaradi kopičenja obremenitev, ki izhajajo iz hkratnega opravljanja poklicne dejavnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 16. junija 2016, Rodríguez Sánchez, C-351/14, EU:C:2016:447, točka 44 in navedena sodna praksa).
- 30 Tako je treba ob upoštevanju spora o glavni stvari, ki se nanaša na prošnjo za podaljšanje porodniškega dopusta, ugotoviti, da predložitveno sodišče ni pojasnilo, zakaj prosi za razlago člena 5 Direktive 2019/1158, ki se nanaša na starševski dopust, ter povezavo, ki naj bi obstajala med to določbo in določbami nacionalnega prava, na katere se sklicuje in ki urejajo porodniški ali očetovski dopust.
- 31 Predsednik Sodišča je 4. oktobra 2023 na predložitveno sodišče naslovil zahtevo za informacije, v kateri ga je pozval, naj pojasni, ali se prošnja tožeče stranke iz postopka v glavni stvari nanaša na porodniški, očetovski ali starševski dopust. Če bi se ta prošnja nanašala na starševski dopust, je bilo predložitveno sodišče pozvano, naj pojasni vlogo in naravo posredovanja INSS v okviru take prošnje. Če bi se ta prošnja nanašala na porodniški ali očetovski dopust, je bilo predložitveno sodišče pozvano, naj pojasni, zakaj je razlaga člena 5 Direktive 2019/1158 v zvezi s starševskim dopustom potrebna za rešitev spora o glavni stvari.
- 32 Predložitveno sodišče je v odgovor na to zahtevo za informacije navedlo, da sta narava starševskega dopusta iz člena 5 Direktive 2019/1158 in narava plačanega porodniškega dopusta, ki ga urejajo člen 177 in naslednji splošnega zakona o socialni varnosti, očitno podobni in da porodniški dopust zagotavlja privilegirano pravno varstvo materinstva. Poleg tega je pojasnilo, da se njegov predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na ugotovitev, ali je španska zakonodaja na področju socialne varnosti v skladu z Direktivo 2019/1158, saj ta zakonodaja ne ureja niti ne določa posebnega položaja enostarševskih družin, in to neodvisno od vprašanja plačila za zadevne dopuste. Predložitveno sodišče tudi trdi, da je odgovor na njegovi vprašanji potreben, da se prepreči sistematično zavračanje pravice do zaprosenega podaljšanja s strogo uporabo španske ureditve, ki bi lahko posegala v pravice otrok, rojenih v enostarševskih družinah, v primerjavi z otroki, rojenimi v dvostarševskih družinah, ki imajo na podlagi španskega možnost izkoristiti 32 tednov starševskega dopusta.

- 33 Vendar ta odgovor predložitvenega sodišča ne pojasnjuje razmerja med, na eni strani, sporom o glavni stvari, ki se nanaša na prošnjo za podaljšanje porodniškega dopusta, ki ga urejajo člen 48(4) zakona o delovnih razmerjih in členi od 177 do 179 splošnega zakona o socialni varnosti, in, na drugi strani, razlago člena 5 Direktive 2019/1158, ki vsakemu od staršev podeljuje individualno pravico do starševskega dopusta in določa podrobna pravila zanjo. Člen 5 te direktive se ne nanaša na porodniški dopust in torej ne ureja vprašanja podaljšanja tega dopusta iz razloga, da mati tvori enostarševsko družino s svojim otrokom, česar ne morejo izpodbiti zatrjevane podobnosti med starševskim in porodniškim dopustom ter nevarnost stroge uporabe španskih predpisov, v katerih se ne upošteva posebnega položaja enostarševskih družin.
- 34 Zato ni dokazano, da se člen 5 Direktive 2019/1158 *ratione materiae* uporablja za spor o glavni stvari. Razlaga te določbe zato ni potrebna, da bi predložitveno sodišče lahko odločilo o sporu o glavni stvari.
- 35 Na drugem mestu, v zvezi z uporabo *ratione temporis* Direktive 2019/1158 je treba poudariti, da so jo morale države članice v skladu s členom 20(1) te direktive v nacionalno pravo prenesti najpozneje do 2. avgusta 2022. V obravnavanem primeru je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari 22. februarja 2022 zaprosila za podaljšanje porodniškega dopusta od 24. februarja 2022, in to za 16 tednov.
- 36 Torej sta tako datum te prošnje kot obdobje morebitnega podaljšanja porodniškega dopusta iz postopka v glavni stvari predhodna izteku roka za prenos, določenega z Direktivo 2019/1158. Poleg tega nobeden od elementov iz spisa, ki je na voljo Sodišču, ne omogoča ugotovitve, da so bili člen 48(4) zakona o delovnih razmerjih in členi od 177 do 179 splošnega zakona o socialni varnosti sprejeti, da bi se predvidela obveznost prenosa določb te direktive, ki se nanašajo na starševski dopust.
- 37 Ker se rok za prenos Direktive 2019/1158 ob nastanku dejstev iz postopka v glavni stvari ni iztekel in ker ta direktiva ni bila prenesena v nacionalno pravo, njenih določb zato za postopek v glavni stvari ni treba razlagati (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2001, Mazzoleni in ISA, C-165/98, EU:C:2001:162, točka 17).
- 38 Tako je treba ugotoviti, da se določbe prava Unije, za katerih razlago se prosi, ne uporabljajo niti *ratione materiae* niti *ratione temporis* za okoliščine postopka v glavni stvari in sta zato vprašanji, postavljeni v okviru te zadeve, hipotetični.
- 39 Iz tega izhaja, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten.

Stroški

- 40 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Juzgado de lo Social n° 1 de Sevilla (delovno sodišče št. 1 v Seville, Španija) z odločbo z dne 28. septembra 2022, ni dopusten.

Podpisi